

[Lange.]

dens Partier er villige til at gaa ind i en Forhandling, der kan føre til et Resultat, som i højere Grad end det foreliggende kan samle Partierne og deres enkelte Medlemmer om sig. Hvis dette er Tilfældet, er mine Meningsfæller og jeg, og det vil i denne Sag sige Flertallet af den konservative Landsstingsgruppes Medlemmer, villige til at medvirke til et Forsøg paa at naa frem til et saadant Resultat.

I det sidste Afsnit af den konservative Udtalelse af 20. Januar 1938 staar:

„Partiet lægger megen Vægt paa, at der i Grundloven fastsættes Bestemmelser, der har til Formaal at sikre, at Ændringer i Forfatningen kun kan ske med Sikkerhed for, at disse er vel overvejede og i hele Samfundets Interesse.“ Disse Ord tog Sigte paa fremtidige Grundlovsændringer, men de gælder naturligvis i ikke mindre Grad for det Forslag, vi her behandler. Det maa naturligvis gælde særlig for os, der i Øjeblikket som Folkets valgte Repræsentanter har Ansvaret for, hvad der her sker, som i Øjeblikket staar over for dette, om vi vil have Medansvar eller ikke vil have Medansvar for det, der muligvis føres igennem som Danmarks nye Grundlov. Føler man da, naar man betragter det foreliggende Forslag, at man med Sikkerhed kan sige, at Ændringerne i alle Henseender er vel overvejede, og at deres Gennemførelse er i hele Samfundets Interesse? Det føler mine Meningsfæller og jeg ikke, og er det Meningen, at det foreliggende Forslag i alt væsentligt uforandret skal føres igennem, bliver det ikke med vor Bistand, hverken ved Behandlingen her i Landstinget eller ved den kommende Folkeafstemning. Men vi beklager saa for det danske Samfunds Skyld denne Udgang af Sagen, fordi der ikke alene i de ydrepolitiske, men ogsaa i de indrepolitiske Forhold er saa megen Usikkerhed og Opløsning i Tiden, og vi tror, at Gennemførelsen af det foreliggende Forslag imod en meget stor Del af Landets Befolkning vil fremme denne Uro, denne Opløsning, medens det, der trænges til, er rolig Udvikling og Samling.

Veistrup: Den ærede Ordfører for Venstre (Hauch) gav en historisk Redegørelse for, hvorledes Forfatningsspørgsmaalet har udviklet sig her i Landet, og der vilde jo ved en første Behandling af Grundloven være megen Grund til at gøre dette, hvis der ikke netop i den Kommissionsbetænkning, der foreligger, Forfat-

ningskommissionens Betænkning, ret udførligt var gjort Rede for, hvordan Spørgsmaalet har udviklet sig igennem Tiden, i hvert Fald og ganske særlig siden 1866. Man kan heraf se, at det, som man altid har kaldt Junigrundlovens Tanker og Principper, er gaaet igen hele Vejen igennem i de Forhandlinger, der har fundet Sted i Tiden mellem 1866 og nærværende Tid. Der vil derfor heller ikke for mig være nogen som helst Anledning til at give en Fremstilling af, hvorledes Forfatningsspørgsmaalet har udviklet sig herhjemme, saa meget mindre som jeg er klar over, at de Principper, der laa til Grund for Junigrundloven, er saa dybt forankrede i den almindelige Befolknings Opfattelse, at der ikke behøves nogen yderligere Oplysning denne Sag vedrørende. Vi ved alle, hvad en fri og folkelig Forfatning er værd for vort Samfund; dersom dette ikke havde været Tilfældet, vilde der næppe have været gjort saa mægtigt et Arbejde af Politikere og Menigmand, som Tilfældet har været i den Tid, der er svundet siden 1866. Men efter alt det Arbejde og al den Agitation, skriftlig som mundtlig, der ligger forud, staar vi nu med Muligheden for at gennemføre en Forfatning fri for Privilegier af nogen Art, og derfor ogsaa med Mulighed for at vælge en Rigsdag helt og fuldt paa den almindelige Valgrets Grund, og hvis Resultat i det praktiske politiske Arbejde maa blive Opfyldelsen af det saa ofte anvendte gamle Ord, som siger: Folkets Vilje, Landets Lov.

Man har fra enkelte Sider og ganske særlig fra Venstres Side fra allerførste Begyndelse, da Tanken om en Forfatningsændring fremkom, vist Uvilje mod at gaa til en Forfatningsændring i Øjeblikket. Allerede da der blev fremsat Forslag om Nedsættelse af en Kommission, var Venstre Modstander af denne; man var uvillig over for Forslaget; thi, sagde man, der var ganske andre Ting end en Grundlovsændring, som trængte sig paa til Afgørelse i Øjeblikket. Det er nu en Misforstaaelse at tro, at Arbejdet ligger stille i Rigsdagen, fordi vi behandler Grundloven. Tværtimod foreligger der for Tiden jo en Mængde Forslag, og ikke mindst vedrørende Landbrugets Stilling, dets Gæld og de vanskelige Forhold, som Landbruget har været ude i. Men denne Uvilje gav sig, som sagt, Udtryk allerede over for Forslaget om Kommissionens Nedsættelse, og den har ogsaa faaet Udtryk ved Behandlingen inden for Forfatningskommissionen. Det var i Virkeligheden den samme Uvilje, som fik Udtryk dér; man syntes ikke, der var nogen Mening